

**GRM NOVO MESTO – CENTER BIOTEHNIKE IN TURIZMA
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA**

**Seminarska naloga za tekmovanje v turističnem
vodenju pri Turistični zvezi Slovenije**

***Po deželici čebel, harmonike
in pisane besede***

Študentka: Ines Rupnik

Mentorica: Barbara Turk

Novo mesto, Marec 2020

KAZALO VSEBINE

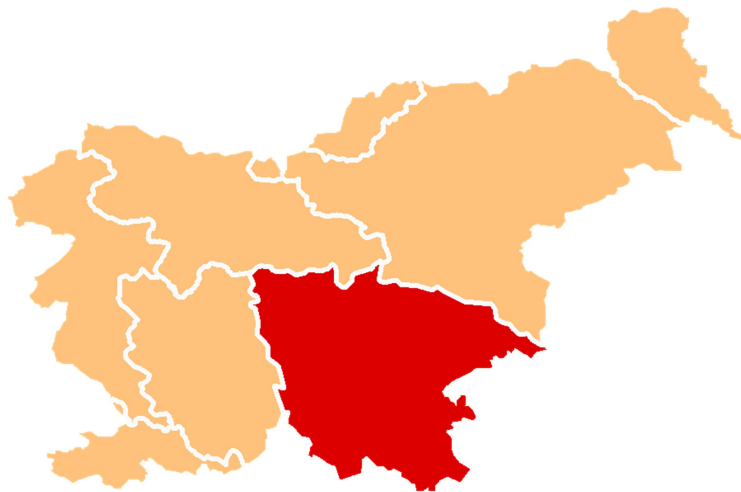
- 1. UVOD**
- 2. SPLOŠEN OPIS POTI**
- 3. ZEMLJEVID POTI**
- 4. PREDSTAVITEV VODENEGA OGLEDA PO ODSEKIH**
  - 1.1. Odsek 1 – Jurjeva domačija
  - 2.1. Odsek 2 – Razgledna točka in 15 poldnevnik
  - 3.1. Odsek 3 – Zijalo + degustacija sira
  - 4.1. Odsek 4 – Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka
  - 5.1. Odsek 5 – Čebelji svet
  - 6.1. Odsek 6 – Mali Kal, sprejem s harmoniko
  - 7.1. Odsek 7 – Izletniška kmetija Barbo
  - 8.1. Odsek 8 – PAVČKOV DOM
- 5. TEHNIČNI ITINERARIJ**
- 6. CENA IZLETA**
- 7. INFORMACIJE ZA SAMOSTOJNI OGLED**
- 8. MOBILNA APLIKACIJA TURISTIČNI VODNIK**
- 9. VIRI IN LITERATURA**

KAZALO SLIK

- Slika: 1 Jugovzhodna regija*
- Slika: 2 Novo mesto, okljuk reke Krke*
- Slika: 3 Grb Občine Trebnje*
- Slika: 4 Grb Občine Mirna Peč*
- Slika: 5 Zemljevid poti*
- Slika: 6 Jurjeva domačija, stanovanjska hiša*
- Slika: 7 Jurjeva domačija, "hiša"*
- Slika: 8 Jurjev skedenj*
- Slika: 9 Razgledna točka in 15. poldnevnik*
- Slika: 10 Zijalo in reka Temenica*
- Slika: 11 Občina Mirna Peč*
- Slika: 12 Lojze Slak*
- Slika: 13 Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka*
- Slika: 14 Čebelji svet*
- Slika: 15 Mali Kal, začetek vasi*
- Slika: 16 Pogostitev Izletniška kmetija Barbo*
- Slika: 17 Spominsko obeležje Lojzeta Slaka*
- Slika: 18 Pavčkov dom*
- Slika: 19 Spominsko obeležje Toneta Pavčka*

1. UVOD

Sem Ines Rupnik študentka Višje strokovne šole GRM Novo mesto – centra biotehnike in turizma. Na tekmovanje za turističnega vodnika sem se prijavila, ker imam rada nove izzive, predvsem pa rada raziskujem in odkrivam lepote naše Slovenije. Prihajam z dolenjske in prav na to sem zelo ponosna, saj so tu doma srčni ljudje, zaobljeni griči z vinogradi in polji predvsem pa je bogata naša kulturna dediščina tako šege in navade kot kulinarika. Prav posebej pa je vredno omeniti našega vinskega posebnosti to je cviček. V seminarski nalogi predstavljam program izleta po Dolenjski z naslovom *Po deželici čebel, harmonike in pisane besede*. Popeljala vas bom od Trebnjega do Mirne Peči, ki sta dve občini izmed 21 v jugovzhodni regiji.

Slika: 1 Jugovzhodna regija

(vir: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Dolenjska>)

Dolenjska regija leži na jugovzhodnem delu Slovenije. Začne se vse od Ljubljanske kotline do meje s Hrvaško. S Hrvaško mejijo Gorjanci, katerih najvišja točka v pogorju je Trdinov vrh (1178 m.n.v.), kjer stojita dve cerkvici, ena na hrvaški strani in jo imenujejo sveta Gera, druga na naši strani, sveta Jera. O Gorjancih pa je pisal tudi Janez Trdina v knjigi »Bajke in povesti o Gorjancih«. Na vzhodu meji na reko Savo in na zahodu sega do Blok in reke Kolpe. Zgodovinsko gledano pa predstavlja Dolenjska eno od treh pokrajin Kranjske in sicer Spodnjo ali Dolenjo Kranjsko in od tod ime dolenjska. Glavno mesto in ob enem kulturno in gospodarsko središče je Novo mesto (202 m.n.v.), prvič ustanovljeno 7. aprila 1365, in poimenovano Rudolfswerth – Rudolfovo pristanišče, po ustanovitelju mesta Rudolfu IV. Habsburškem. Novemu mestu pravijo nekateri tudi mesto situl, tu jih je bilo odkritih kar nekaj in spadajo poleg drugih najdb pod arheološka odkritja na tem območju. Samo mesto leži na okljuku zelene lepote

reke
Krke.

Slika: 2 Novo mesto, okljuk reke Krke

(vir: <https://www.bergfex.si/sommer/novo-mesto/>)

Drugače bi lahko opisali Dolenjsko deželica suhe robe in kočevskega gozda ter belih brez in jurjevanja, pa prav tako kozolcev – ki so prava posebnost kulturne dediščine in jih je največ ravno na Dolenjskem, kjer so jih uporabljali za spravilo pridelkov. V slovenskem prostoru je Dolenjska prav tako pokrajina z največjim številom gradov, ki jih je bilo včasih samo v porečju reke Krke kar 65. Poleg vinogradov in cerkva ter druge sakralne dediščine je na gričih vidno ogromno čebelnjakov, saj so tudi tu doma čebele. Lojze Slak je rekel takole:

»Za vesel narod ni nikoli preveč glasbe.«

In res je tako po Dolenjskem je slišati vižo iz harmonike in petje na vasi. Tudi pisana beseda je doma na Dolenjskem, kajti veliko je lepih pesmi in verzov, eden lepših pa je tale, ki ga je napisal Tone Pavček:

*»Nekje na Dolenjskem so kraji,
hiša, vinograd in košček polja ...
Tam so meseci sami maji,
tam sem nekoč bil doma.«*

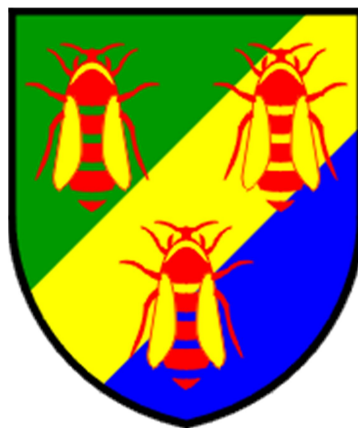
2. SPLOŠEN OPIS POTI

Z avtobusom se bomo zapeljali do vasi Občine pri Trebnjem na Jurjevo domačijo, kjer nas bodo pogostili s hišno pogačo. Nato nas bodo popeljali po domačiji, ki je od leta 2000 kulturno etnološki spomenik lokalnega pomena in približali kakšno je bilo življenje nekoč, pred in po drugi svetovni vojni. Ogledali si bomo stanovanjsko hišo z notranjimi prostori ter gospodarska poslopja, ki so bila del vsakega premožnejšega kmečkega grunta, ki se je ukvarjal s poljedelstvom in živinorejo – skedenj, kaščo, svinjak ter vodnjak. Za tem se bomo z avtobusom odpeljali proti Vrhrebnjem do razgledne točke, kjer poteka 15. poldnevnik. Tam bomo izvedeli kaj pravzaprav je poldnevnik in zakaj ga potrebujemo; ter si ogledali Trebnje, morda pa bomo ob jasnem vremenu celo ugledali Julijske Alpe. Pot bomo nadaljevali po nekdanji avtocesti v smeri Ljubljana – Novo mesto, proti Zijalu, ki je naravna znamenitost v občini Mirna Peč. Iz Jelš se bomo sprehodili do izvira reke Temenice, kjer nas bo lokalna Kmetija Radež pogostila s siri in mlečnimi izdelki, ki jih predelujejo na svoji kmetiji. Od tod se bomo zapeljali v center Mirne Peči, do Muzeja Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka. Tu si bomo vodeno ogledali stalno razstavo Lojzetu Slaku, kakšno zapeli in zaigrali, ter si ogledali Čebelji svet. Tu se bomo spoznali s čebelarstvom ter povprašali mirnopeškega čebelarja kaj o čebelah in čebelarstvu med degustacijo mirnopeškega medu. Nato se bomo zapeljali na Mali Kal ter se v spremstvu harmonike sprehodili do Izletniške kmetije Barbo, kjer si bomo ogledali spominsko obeležje Lojzetu Slaku, se okrepčali s kosilom in poizkusili domač cviček. Za konec pa se bomo zapeljali v Šentjurij na Dolenjskem, v rojstni kraj Toneta Pavčka, kjer si bomo ogledali spominsko obeležje Tonetu Pavčku, cerkev sv. Jurija ter Pavčkov dom, se spoznali z življenjem pesnika, esejista in prevajalca. Za konec pa nas čaka sladko presenečenje. Tu se naše popotovanje zaključi v objemu narave, harmonike, čebel ter tople besede.

Slika: 3 Grb Občine Trebnje

(vir: <https://www.mojaobcina.si/trebnje/>)

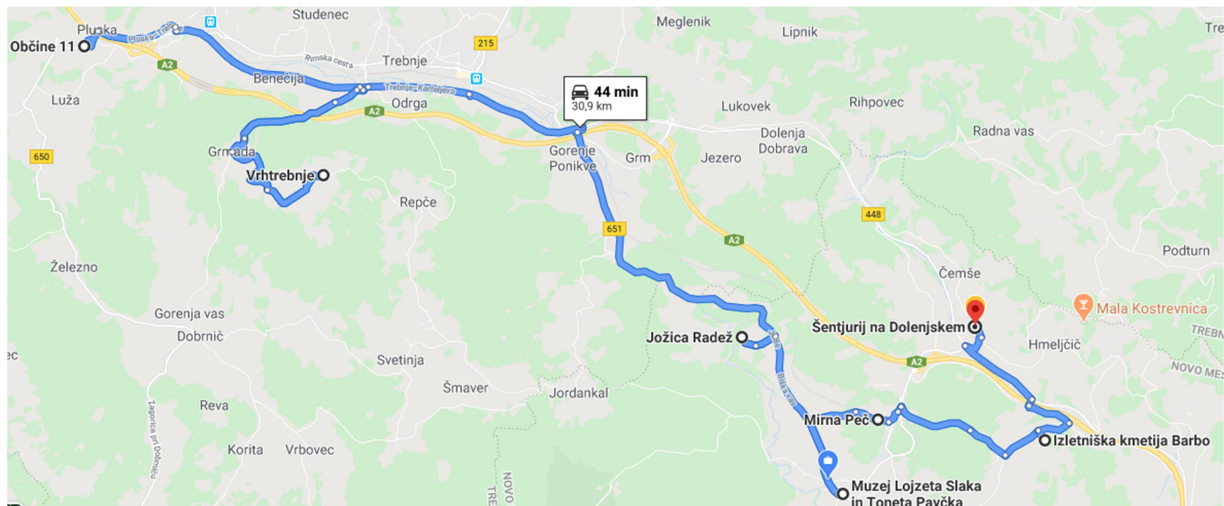

Slika: 4 Grb Občine Mirna Peč

(vir: <https://www.mojaobcina.si/mirna-pec/>)

3. ZEMLJEVID POTI

Izris poti.

Slika: 5 Zemljevid poti

(vir: lastna fotografija)

4. PREDSTAVITEV VODENEGA OGLEDA PO ODSEKIH

1.1. Odsek 1 – Jurjeva domačija

Avtobus ustavi in parkira na domačiji, na za to namenjenem prostoru. Sprejem na domačiji s hišno pogачo, za tem sledi vodenje po domačiji.

Jurjeva domačija je od leta 2000 kulturno etnološki spomenik lokalnega pomena. Je muzej na prostem, ki se nahaja v naselju Občine, v občini Trebnje na 346 m nadmorske višine. Domačija na tem mestu stoji že od sredine 18. stoletja, obsega stanovanjsko hišo, sadovnjak in gospodarska poslopja – Jurjev skedenj, kaščo, svinjak ter vodnjak z »vago«. Domačija prikazuje življenje kmečkega prebivalstva v obdobju pred in po drugi svetovni vojni, osnovna dejavnost domačije pa sta bili poljedelstvo in živinoreja.

Stanovanjska hiša z dvema vhodoma je pritlična, delno zidana in delno lesena, s polkni, dvokapno streho z dvema čopoma ter je krita s slamo. Notranjost stavbe sestavlja večja soba (»hiša«), v kateri so se ljudje zbirali, tu se je ohranila miza s klopmi, »bogkov« kot, »gredenca« ter »mentrga«. Manjša soba (»kamra«), v kateri je manjša postelja in skrinja, in katere del je bil med 2. svetovno vojno pregrajen, saj je služil kot skrivališče predvsem mladim fantom. Večja soba (»štible«) je prostor s posteljo, skrinjo, dvema omarama ter lino – stensko omarico, v kateri so shranjevali žganje. V veži stoji črna kuhinja s svinjskim kotlom ter pripomočki za kuho. Shramba ali »špajza« je namenjena shranjevanju hrane in posode, katera je vidna tudi danes. Najstarejši del stavbe je »keuder« - klet, ki je namenjena shranjevanju vina, ozimnice, sodov; ter delovnega orodja. Ob stanovanjsko hišo je prislonjen lesen svinjak, ki je pokrit z enokapno slamnato streho.

Slika: 6 Jurjeva domačija, stanovanjska hiša

(vir: <https://www.mojaobcina.si/trebnje/>)

Slika: 7 Jurjeva domačija, "hiša"

(vir: <http://www.dedi.si/dediscina/31-jurjeva-domacija>)

Nekaj metrov stran je Jurjev skedenj ali pod, ki je v celoti grajen iz lesa, stoji na kamniti podlagi, ima dvokapno streho, krito s slamo, notranjost skednja je razdeljena na dva približno enaka prostora. En del je bil namenjen za mlačev in pripravo krme, drugi pa se je imenoval šupa, saj je služil za shranjevanje slame, suhega listja in sena.

Slika: 8 Jurjev skedenj

(vir: <https://www.izletko.si/kam-na-izlet/jugovzhodna-slovenija/jurjeva-domacija-muzej-na-prostem.html>)

Nasproti hiše stoji lesena kašča, s križno vezavo brun, ter krita s slamo. V notranjosti so ohranjeni predali različnih velikosti za različne vrste žit.

Poleg je postavljen zidan vodnjak ali »štirna« z »vago«, v katerem se je zbirala kapnica. Ta je bila poleg luže, ki je danes ni mogoče več videti, edini vir vode za domačo uporabo in napajanje živine. V sadovnjaku, ki je prav tako del domačije, so stare sorte jablan in hrušk. Poleg sadovnjaka sta v preteklosti stala tudi enojni kozolec in hlev.

Na domačiji izvajajo različne delavnice, igre in aktivnosti, s katerimi želijo prikazati kmečko življenje in opravila kot so košnja, peka kruha v krušni peči in izdelava rokodelskih izdelkov.

Poleg vodenega ogleda po domačiji ponujajo tudi pogostitev s pogačo ter suhomesnatimi izdelki.

Po vodenem ogledu domačije, ki traja 50 minut, se z avtobusom odpeljemo proti razgledni točki, k 15. poldnevniku, vožnja traja 15 minut.

2.1. Odsek 2 – Razgledna točka in 15 poldnevnik

Avtobus ustavi in parkira poleg razgledne točke, pred Lovskim domom Trebnje. Sledi ogled točke.

Obeležje v vasi Vrhtrebnje se nahaja na točki preko katere poteka 15. poldnevnik, ta pa določa zemljepisno dolžino v vrednosti $15^{\circ}00'00''$. Poldnevnik je navidezni polkrog, ki povezuje oba Zemljina tečaja. Mreža poldnevnikov je zaradi rotacije Zemlje okoli lastne osi izredno pomembna pri določanju datumske meje in časovnih pasov na Zemlji. Naš planet je razdeljen na 24 časovnih pasov, od katerih je vsak širok 15° . Tako 15. poldnevnik, ki poteka po sredini prvega časovnega pasu, določa točen srednjeevropski čas. Obeležje je postavljeno na vrhu hriba, zato je obenem tudi razgledna točka. Postavljena je kamnita miza s sončno uro, bronastim reliefom Slovenije, na katerem so prikazani pomembnejši kraji v državi ter višji vrhovi in potek 15. poldnevnik preko slovenskega ozemlja.

Mimo 15. poldnevnik potekata kar dve poti, in sicer:

- Baragova pot (Friderik Irenej Baraga (1797 – 1868) je bil Slovenski misijonar med ameriškimi Indijanci. Domačini so ga klicali kar Duhovnik na krpljah, kar poimenuje pripomoček za hojo po globokem snegu, ki ga je uporabljal v ostrih zimah. Pot povezuje kraje iz misijonarjeve mladosti.)
- Pohodna pot iz Trebnjega na Vrhtrebnje

Slika: 9 Razgledna točka in 15. poldnevnik

(vir: <https://val202.rtvsl.si/2012/10/kamnito-obelezje-15-poldnevnik-na-vrhtrebnjem/>)

Po ogledu obeležja in razgledne točke, ki traja 30 minut, se z avtobusom odpeljemo proti Zijalu pri Mirni Peči, vožnja traja 20 minut.

3.1. Odsek 3 – Zijalo + degustacija sira

Avtobus ustavi in parkira na koncu vasi Jelše. Sprehodili se bomo do Zijala, pešpot traja 15 min.

Zijalo je eno izmed naravnih znamenitosti v Mirni Peči, kjer na plano privre reka Temenica. Na svoji poti do izliva v Krko kar dva-krat ponikne. Ker tako večinoma teče ravno po temačnem kraškem podzemlju, je dobila ime Temenica. Reka izvira na južnih pobočjih Posavskega hribovja in preden privre na plano pod 35 m visoko pečino v Zijalu, ponikne pod gričem Svete Ane, ki ločuje Temeniško in Mirnopeško dolino. Nad izvirom se odpirata dve manjši jami: Fantovska luknja in Ajdovska jama. Ob strugi, pa se nahajajo številni izviri, ki napajajo reko. Reka Temenica v strugi z nekaj okljuki teče skozi Mirnopeško dolino, ki jo ob močnem deževju tudi poplavi. Na zijalo oz. reko temenico se navezujejo tudi anekdote od kot ime Mirna Peč in sicer:

- Prva anekdota govori o prvotnem poimenovanju, ki je bilo »Nirna Peč«, ki izvira iz staroslovanske besede »nyrati«, ki je pomenila »prihajati iz zemlje«, ta pa se nanaša na reko Temenico, ki privre na plano pod pečino v Zijalu.
- Druga anekdota, po ljudskem izročilu, govori o tej istoimenski pečini, kjer naj bi medile divje čebele, med so odlagale na skalo, tako se je ta obarvala medene barve od tod iz nemške različice ime »Hönigstein«, kar bi v prevodu pomenilo medna pec, skozi leta preimenovanja pa se je tako nastalo ime Mirna Peč.
- Tretja anekdota, ki pa se navezuje ne na pečino, vendar na krušno peč, ki so jih imeli v vsaki hiši, je po ljudskem izročilu, saj je bolj hudomušna, pa gre takole. Hlapec in dekla sta se prepirala na peči, ker sta postala preglasna, je gospodar nato zavpil »Mir na pječ«, od tod naj bi nastalo ime kraja, od tod poimenovanje Mirna Peč.

Slika: 10 Zijalo in reka Temenica

(vir: <https://www.visitdolenjska.eu/zijalo.html>)

Rupnik I.: Po deželici čebel, harmonike in pisane besede

Seminarska naloga. Novo mesto, Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma, Višja strokovna šola, 2020

Po ogledu Zijala, bi sledila degustacija sira in mlečnih izdelkov kmetije Radež, ki je iz vasi Jelše, kjer se nahajamo, čas ogleda in degustacije 1 ura. Po degustaciji se sprehodimo do avtobusa, 15 minut, nato pa se odpeljemo do Muzeja Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka, vožnja traja 10 minut.

4.1. Odsek 4 – Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka

Avtobus ustavi in parkira na avtobusni postaji poleg muzeja. Pomaknemo se pred muzej.

Nahajamo se v centru Občine Mirna Peč, tu le niso tako mirni, kot jih opisuje ime, kajti kljub temu, da je to ena manjših in mlajših občin, ki je bila ustanovljena 1. 1. 1999 ter obsega 48 km², se tu veliko dogaja in sicer vsako leto poteka pohod Po poti Slakove in Pavčkove mladosti, pohod v Zijalo, Mirnopeški tek, Kolesarska dirka po Mirnopeški pentlji, Blagoslov motoristov in konj, Festival vin, Festival štrukljev, Koncert Slakove glasbe, Koncert domačih pevskih zborov, gasilsko tekmovanje, vsako leto se predstavijo mirnopeška društva ter lokalni pridelovalci, in še kaj bi se našlo. Čeprav smo majhni, imamo vse kar imajo veliki, cerkev, pokopališče, samostan, osnovno šolo in vrtec, športno dvorano, železniško in avtobusno postajo, štiri gostinske obrate, dve trgovini, zdravstveno in zobozdravstveno ambulanto, lekarno, kulturni dom, dva frizerska salona, tri gasilne domove, imamo pa tudi nekaj, česar nimajo vsi: gričke posejane z vinogradi in hrami ter Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka, ki je bil uradno odprt 19. 10. 2018. Skratka imamo vse in še več. Občina obsega tri doline globodolsko, mirnopeško in šentjursko dolino ter 28 naselij, kjer po podatkih iz leta 2016 prebiva okoli 2.500 prebivalcev. Na zastavi lahko vidite tudi grb in zastavo občine in sicer na grbu so 3 čebele, kar predstavlja dolgoletno čebelarstvo ter pridne in marljive ljudi treh dolin, ki sestavljajo občino, s tem lahko prav tako povežemo tudi tri mučence, zavetnike mirnopeške župnije (sv. Kancijan, sv. Kancij in sv. Kancijanila), ki so v grbu poudarjeni z rdečo barvo, ki opozarja na mučeništvo. Podlaga v grbu je rumena, zelena in modra. Rumena barva je barva medu in rumene doline z zreliimi žitnimi polji. Zelen je gričevnat svet osrednje Dolenjske z Mirno Pečjo v osrčju, modra pa je reka Temenica, kraška ponikalnica, ki je na vsej svoji poti najbolj skrivnostna in čarobna prav v mirnopeški občini.

Slika: 11 Občina Mirna Peč

(vir: <https://www.mirnapec.si/>)

V muzeju Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka

Nahajamo se v Muzejem Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka. Tu je nekdanja stala osnovna šola Mirna Peč, ker je postala premajhna, so zgradili novo, nedaleč stran in sicer Osnovno šolo Toneta Pavčka. Stavba je ostala prazna in tako je prišla na plano tisoč in ena ideja, kaj bi lahko naredili, na koncu pa so se odločili, da postavijo muzej dvema rojakoma in častnima občanoma, Lojzetu Slaku in Tonetu Pavčku.

V muzeju je postavljena stalna razstava o harmonikarju Lojzetu Slaku (1932-2011), spominska zbirka pesnika Toneta Pavčka pa se nahaja na dislocirani enoti v njegovi rojstni vasi Šentjurij na Dolenjskem. Muzej je zasnovan na sodoben in interaktivni način, saj poleg ogleda filma, harmonik in drugih instrumentov, plošč, nagrad, fotografij, originalnega pohištva iz Slakove hiše in drugega materiala iz življenja svetovno znanega harmonikarja Lojzeta Slaka, doživite pravo doživetje Slakove glasbe. Na odru se lahko sami preizkusite v igranju »frajtonarce« in zaigrate kakšno Slakovo vižo ob spremljavi Ansambla Lojzeta Slaka in posnamete svoj lasten videospot v tako imenovanem harmonika šovu. Skupaj lahko tudi kakšno zapojete ali poslušate glasbo preko slušalk, ki vas spremljajo po muzeju, za nameček pa poskusite številne lokalne dobrote, ki jih ponuja muzej z degustacijami (degustacija mirnopedškega medu, mirnopedških vin in pogostitev z dobrotami Društva podeželskih žena Mirna Peč). Lahko kupite spominek v muzejski trgovinici, ki je delo lokalnih prebivalcev. Muzej je namenjen različnim starostnim skupinam, zato je prilagojen tako gibalno oviranim, naglušnim (slušna zanka) ter slabovidnim, slepim pa je na voljo zloženka v Braillovi pisavi.

Slika: 12 Lojze Slak

Slika: 13 Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka

(vir: <https://www.nadlani.si/novice/skoraj-milijon-za-muzej-v-mirni-peci/>)

(vir: lasna fotografija)

Po končanem vodenem ogledu stalne razstave z naslovom Lojze Slak - virtuoz na diatonični harmoniki, moje plošče so moje knjige, si bomo ogledali čebelji svet.

5.1. Odsek 5 – Čebelji svet

Čebelji svet v Muzeju Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka.

V muzeju je tudi razstava interaktivnega paviljona – Čebelji svet, ki je v obliki kupole ter premera 6 metrov in višine 3,1 metra. V paviljonu, ki je sestavljen iz čebeljih satnic, so interaktivne vsebine kot so kratki filmi o čebelah in njihovem življenju, o slovenskem čebelarstvu ter igre in pobarvanke za najmlajše, ki z igro na tablici poletijo kot čebela in spoznavajo lepote Slovenije. Ogledate si lahko medovite rastline, fotografije čebel slovenskih fotografov. S pomočjo VR-očal (VR-virtualna resničnost) lahko poletite kot čebela in tako spoznate njen svet čisto od blizu, in sicer kaj se dogaja v panju in okoli njega. S pomočjo mobilne aplikacije AR Bee World si lahko ogledate navidezno resničnost. Posebnost pa je virtualna kranjska sivka, s katero lahko posnamete »selfi« in ga delite na socialnih omrežjih. Poleg pa lahko spoznate tri pomembne može za čebelarstvo (Peter Pavel Glavar, Anton Janša, Sv. Ambrož), pripomočke za čebelarstvo, ki so jih uporabljali nekoč in danes, poslušate brenčanje čebel, vonjate propolis, v poletnih mesecih pa lahko preko opazovalnega panja spremljate pridne čebele pri shranjevanju medu v satnicah, saj ena izmed čebeljih družin domuje tu v času paše.

Slika: 14 Čebelji svet

(vir: lasna fotografija)

Po končanem vodenem ogledu Čebeljega sveta, sledi degustacija medu z mirnopeškimi čebelarji. Čas vodenega ogleda obeh razstav in degustacije je 1ura in 30minut. Sledi vožnja z avtobusom na Mali Kal, vožnja traja 10 minut.

6.1. Odsek 6 – Mali Kal, sprejem s harmoniko

Avtobus ustavi na začetku vasi, nato se zapelje do domačije Barbo in parkira na parkirišču. Skupina se do domačije sprehodi v spremstvu harmonike.

Nahajamo se na začetku vasi Mali Kal, ki je še vedno vas v Mirni Peči. Vas je dobila ime po kalih, ponekod so jih poimenovali lokev ali lokva, drugače bi lahko rekli luža oz. mlaka, kajti to je plitva kotanja na kraških tleh, kjer zaradi neprepustne podlage, kot je glina, voda ne pronica v notranjost zemlje, temveč se zbira nad njo. Tudi na Malem Kalu je bila taka luža, v katero so hodili napajat živino, in ker je bila ta dokaj majhna so poimenovali vas Mali Kal, v sosedni vasi pa je bilo ravno obratno, zato se imenuje vas Veliki Kal. Domačini pa pravimo kar »Kau«. Že v muzeju smo spoznali, da je tu preživel svoje otroštvo Lojze Slak in tu se je prvič spoznal s stričevo harmoniko. Ker je v tej vasi tako rekoč harmonika že od nekdaj doma, so vaščani v čast Lojzetu Slaku ustanovili sekcijo ljubiteljev Slakove glasbe. Del pohoda Po poti Slakove in Pavčkove mladosti, ki vsako leto poteka v okviru občinskega praznika po 21. juniju, poteka prav tako skozi Mali Kal. V križišču na travniku Kalanci s hudomušno igro, ki je vsako leto drugačna, domačini popestrijo in zabavajo pohodnike ter jih pogostijo z dobrotami, ki jih pripravijo domačinke, nato pa jih v spremstvu harmonike popeljejo do Domačije Barbo, kjer stoji spomenik. Tako se bomo tudi mi v spremstvu harmonike sprehodili do spomenika.

Slika: 15 Mali Kal, začetek vasi

(vir: <https://izletniska-kmetija-barbo.business.site/>)

Sprehod do Izletniške kmetije Barbo traja 5 minut.

7.1. Odsek 7 – Izletniška kmetija Barbo

Na domačiji udeležence sprejmejo s harmoniko.

Na domačiji Slakove mladosti je harmonika doma, zato jo vsak obiskovalec sliši ter poleg nje kakšno slakovo zapoje in zapleše. V obnovljenem podu sprejmejo goste z zgodbami o domačiji ter jim postrežejo s hišnimi jedmi ter domačim cvičkom.

Slika: 16 Pogostitev Izletniška kmetija Barbo

(vir: lastna fotografija)

Poleg hiše je postavljeno obeležje, katerega je Občina Mirna Peč poklonila prav Lojzetu Slaku, ljudskemu godcu, svojemu rojaku in častnemu občanu. Stoji na domačiji, kjer je glasbenik preživel svoje otroštvo. Spominsko obeležje predstavlja pokončen kamniti steber na katerem je pritrjena bronasta plošča z reliefnim portretom Slaka. Do spomenika vodi pot s 37 okroglimi betonskimi tlakovci, ki so razporejeni kot tipke na diatonični harmoniki z znamenitim Slakovim gumbom, poleg pa stoji betonska klop.

Obležje je zasnoval arhitekt Tomaž Slak v sodelovanju z Leopoldom in Marijo Mojco Pungerčar. Na stebru pod portretom je napis iz bronastih črk, ki pravi takole:

*Na tej domačiji je
preživel svojo mladost
LOJZE SLAK
legenda slovenske
narodno-zabavne glasbe,
glasbenik, harmonikar
in avtor.*

Da bo vedno odmevala njegova melodija tistih najlepših skladb, pa so na drugo stran stebra prav tako iz bronastih črk napisali verz iz njegove znane narodno-zabavne pesmi, ki pravi takole:

*Pa spet bom vzel harmoniko
in zaigral si pesmico,
ki spomnila me bo na te,
ki ranila si mi srce ...*

Slika: 17 Spominsko obeležje Lojzeta Slaka

(vir: <https://izletniska-kmetija-barbo.business.site/>)

Po končanem ogledu spomenika in kosilu, ki traja 1 uro in 15 minut, sledi vožnja v Šentjurij na Dolenjskem, v Pavčkov dom. Vožnja traja 10 minut.

8.1. Odsek 8 – PAVČKOV DOM

Avtobus ustavi in parkira na sosednji domačiji, poleg Pavčkovega doma, tako je dogovorjeno z lastniki, če si vodeno ogledajo Pavčkov dom.

Pavčkov dom se nahaja v Šentjuriju na Dolenjskem, tam je rojstni kraj pesnika, esejista, prevajalca in urednika Toneta Pavčka (1928 – 2011). Pavčkov dom je večnamenski prostor v katerem so leta 2015 uredili stalno spominsko zbirko Toneta Pavčka, ki je nastala v sodelovanju občine s pesnikovo družino oz. hčerko Sašo Pavček. Na ogled so postavljene pesnikove slike, knjige in nekaj njegovih predmetov, prav tako se tu nahaja tudi »Pavčkova knjižnica«, kjer lahko med obiskom prebirate njegova dela. Ogledate si lahko tudi film o Pavčku in Pavčkov spomenik. Spominsko obeležje, ki ga je občina postavila prav tako svojemu rojaku, častnemu občanu in velemojstru slovenske pesniške besede, verza in rime, stoji v rojstnem kraju pesnika. Obeležje predstavlja pokončen kamnit steber, ki simbolizira pokončno pesnikovo držo, na katerem je pritrjena bronasta plošča z reliefnim portretom Pavčka. Od stebra do bližnje lipe je v obliki potke položenih 45 betonskih tlakovcev, ki simbolizirajo število Pavčkovih objavljenih del, pod lipo pa stoji betonska klopca.

Slika: 18 Pavčkov dom

(vir: <https://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/tam-na-dolenjskem-kjer-so-meseci-sami-maji-49759>)

Obležje je zasnoval arhitekt Tomaž Slak v sodelovanju z Leopoldom in Marijo Mojco Pungerčar. Na stebru pod portretom je napis iz bronastih črk, ki pravi takole:

*V tej vasi se je rodil
in se vanjo rad vračal
TONE PAVČEK
slovenski pesnik*

Da bo vedno slišati verze Pavčkovih pesmi, ki so pobožale marsikatero srce, so na drugo stran stebra prav tako napisali z bronastimi črkami verz iz njegove pesmi Moj rojstni kraj, ki pravi takole:

*Nekje na dolenskem so kraji
hiša, vinograd in košček polja.
Tam so meseci sami maji
tam sem nekoč bil doma.*

Tone Pavček je pisal za vse, najrajši pa je pisal za otroke, med drugim je napisal tisto znano Juri Muri v Afriki ter mirnopedsko osnovnošolsko himno z naslovom Mirnopedski otroci, tako so novo osnovno šolo poimenovali po mirnopedskem pesniku – Osnovna šola Toneta Pavčka. Poleg spominskega obeležja stoji cerkev sv. Jurija, od kod se odpira pogled na dolenske griče, vinograde in polja.

Slika: 19 Spominsko obeležje Toneta Pavčka

(vir: <https://www.visitdolenjska.eu/pavckov-dom.html>)

Po vodenem ogledu Pavčkovega doma s spominskim obeležjem ter cerkve sv. Jurija, sledi sladko presenečenje, humorističen skeč, ter sladka pogostitev s strani Društva podeželskih žena Mirna Peč. Vse skupaj traja luro in 15 minut, z ogledom te točke se izlet zaključí.

5. TEHNIČNI ITINERARIJ

8.00 – 8.50	Jurjeva domačija + sprejem s pogačo
9.15 – 9.45	Razgledna točka, 15. poldnevnik Vrhtrebnje
10.00 – 11.30	Sprehod v Zijalo + degustacija kmetija Radež (mlečni izdelki)
11.45 – 13.00	Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka, Čebelji svet + degustacija medu
13.15 – 13.30	Sprejem s harmoniko na Malem Kalu in sprehod do domačije
13.30 – 14.45	Spominsko obeležje, kosilo – Izletniška kmetija Barbo
15.00 – 16.15	Pavčkov dom + sladko presenečenje

6. CENA IZLETA

Cena izleta je za skupine 30 - 40 pax

Jurjeva domačija + sprejem s pogačo	3 €
Degustacija mlečnih izdelkov kmetija Radež	3 €
Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka + Pavčkov dom	7 €
Degustacija mirnopeskega medu	2 €
Kosilo s tremi hodi + sprejem s harmoniko Izletniška kmetija Barbo	15 €

SKUPAJ:	30 € / osebo
+ Celodnevno vodenje	120 € / skupino

7. INFORMACIJE ZA SAMOSTOJNI OGLED

- Jurjeva domačija
Občine 11, 8211 Dobrnič
Uroš Primc, tel. št.: 031 520 721
e-naslov: uros.primc@guest.arnes.si
- 15. poldnevnik
Vrhtrebnje, 8210 Trebnje
- Turistično informacijski center Občina Trebnje
Goliev trg 5, 8210 Trebnje
tel. št.: (07) 348 11 28
030 717 267
e-naslov: tictrebnje@volja.net
- Turistično društvo Mirna Peč
Trg 2, 8216 Mirna Peč
Jože Barbo, tel. št.: 041 754 024
e-naslov: info@turizem-mirnapec.com
spletna stran: <https://www.turizem-mirnapec.com/>
- Kmetija Radež
Jelše 5, 8216 Mirna Peč
Jožica Radež, tel. št.: 040 133 380
- Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka
Trg 8, 8216 Mirna Peč
tel. št.: (0)7 30 78 120
e-naslov: muzej.mirnapec@siol.net
spletna stran: <https://www.muzejslakpavcek.si/>
- Izletniška kmetija Barbo, domačija Slakove mladosti
Mali Kal 7, 8216 Mirna Peč
Dragica Barbo, tel. št.: 070 593 055
spletna stran: <https://izletniska-kmetija-barbo.business.site/>
- Turistično informacijski center Novo mesto
Glavni trg 11, 8000 Novo mesto
tel. št.: (0)7 39 39 263
e-naslov: tic@novomesto.si
spletna stran: <https://www.visitdolenjska.eu/tic-novo-mesto.html>
- VisitDolenjska, razvojni center Novo mesto
spletna stran: <https://www.visitdolenjska.eu/>

8. MOBILNA APLIKACIJA TURISTIČNI VODNIK

Mobilna aplikacija Slovenski turistični vodnik je zelo zanimiva in priročna. Iz zapsanega izleta je nekaj točk že podanih, kot so:

- Zijalo, menim da bi lahko dopisali pod opis anekdoto, ki se navezuje na Zijalo in skalno pečino.
- Pohod Po poti Slakove in Pavčkove mladosti

Točke, katere niso vpisane iz danega izleta in okolice:

Zanimivosti:

- Jurjeva domačija, Občina Trebnje
- 15. poldnevnik, Občina Trebnje
- Muzej Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka + čebelji svet
- Pavčkov dom, Občina Mirna Peč

Gastronomija:

- Izletniška kmetija Barbo, Občina Mirna Peč

9. VIRI IN LITERATURA

1. Občina Mirna Peč. 2019. *Lojze Slak – virtuoz na diatonični harmoniki*. Brošura.
2. Občina Mirna Peč. 2019. *Pavčkov dom – Spominska zbirka Toneta Pavčka*. Brošura.
3. Občina Mirna Peč. 2019. *Čebelji svet*. Brošura
4. Google. (URL: <https://www.mojaobcina.si/mirna-pec/>), 2020.
5. Google. (URL: <https://www.mojaobcina.si/trebnje/>), 2020.
6. Dijana Lukić, Alenka Lamovšek. *Jurjeva domačija*.
(URL: <http://www.dedi.si/dediscina/31-jurjeva-domacija>), 2020.
7. Google. (URL: <https://www.bergfex.si/sommer/novo-mesto/>), 2020.
8. Google. (URL: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Dolenjska>), 2020.